

הוא דמי המקח ח"כ יש לומר שמה זקף עליו דמי השטר במלוה על פה ולא נתן לו שטר או מעות ע"ז יש להשיב דע"כ לאו הרימוותא לראובן קא סמיך שיאמין לו בלא עדים וצנח שטר מאחר שטען שמעון עני ראובן שהוא אלס ותקוף וכביא ראוי על זה מיתומה אחת בגרע"ץ וא"כ חושד אותו בגזלן ודמיה קלת נהא דאיתא פ"ק דצ"מ עד השת' חשדתא ליה בגזמנותא והשתא אגירתה ניהליה צנח סהדי, אש"ג דהתם להחזיק והכא קלת עדין דיש לו שטר מ"מ סברא גדולה זו ודמיה קלת להא דאיתא בשבועת הדויינים ההוא דאמר לחצריה הכ לו מאה זוזי דמסקינא ציך והאי שטרע אמר ליה לאו אחורי יבצת ואותצת אמסהתא וקבלת זוזך אמר ליה סיעראי נינכו ואמר רב פפא איתרע שטרע אמר ליה התם כיון דקאמר ליה אחורא יבצת לי ומחורי שקלת זוזי ודאי איתרע שטרע עכ"ל הגמרא: וכחז הרמב"ם אש"ג דליכא סהדי ואיכא מגו דיכול לומר להד"ס אפי' הכי איתרע שטר כיון דסברא הוא דאחורי יהב ומחורי שקל וכ"ש הכא בעובדא דידן דמוכה מילתא עובא דהאי שטר חוב מחמת דמי המקח של כתב קורשטיין עשני"ר, ומה שטען שמעון על רבי נתן צרי מתחיה דדיין על עדות של רבי מנוח והרי זלמן שהדיין הוא שונה לו ופסול לו לדיין צה ג"כ ניכר מחשבתו דאיערומי קמערים מדלא הזכיר זה קודם שהעידו העדים ואפילו אם לא העידו דבר מ"מ שטר של הכי יערה איתרע מהכי עשמי דפריש' לעיל, ומ"מ לרווחא דמילתא וג"כ להוליא דצבר לאמתו ולאורו להקור ולדרוש דטענתו של שמעון לאו עענה היא יחזרו וישאלו העדים צפני צ"ד אחר ויפרשו העדים עדותן אם זה השטר של י' ליערה ידוע להם שהוא דמי המקח של החוב קורשטיין עשני"ר כי דצריכס קלת סתומים הם ולריכ"ו דרישה ולפרש דצריכס ואם יעידו שהי' ליערה הם דמי המקח של הכתב קורשטיין עשני"ר אז לית דין ולית דיין דהשטר צעל ואפי' אם יעידו כאשר העידו כבר מ"מ איתרע שטרע כדפריש' ואפילו אם לא יעידו, כולל מ"מ השטר צעל כדפריש' לעיל: ומסקנא דמילתא המקח צעל אפילו אם היה

כוונתו למכור מ"מ המקח צעל ושמעון יפרע לראובן מה שהוליא על הכתב לגבותו ויפרע לו כמו שנים או שלשה הצקינאי בשומא זו שיודעיס כמה אדם לריך הולאות על חוב כזה כפי הפעולות שפעל והשטר חוב של יהדות שיש לשמעון על ראובן העומד י' ליערה יחזיר אותו שמעון לראובן וישבע ראובן שאותו שטר היצ הוא דמי קניין החוב של קורשטיין עשני"ר והני מילי שאין שום עד מסוייב לראובן המעיד בתורת עדות צפירוש שזה השטר הוא דמי קניין החוב אבל אם אפילו עד אחד מעיד צפירוש שידוע שזה השטר הוא דמי קניין החוב אז אין ראובן לריך לישבע ואם אין עד המעיד צפירוש שידוע לו שהחוב י' ליערה הוא דמי המקח של ארמאי קורשטיין עשני"ר אז לריך ראובן לעשות שבועה שהשטר דמי החוב וכה"ג אמר' פרק המוכר הבית המפקיד אלל הצירו בשטר נאמן לומר החזרתי לך צמגו דנאנסו אבל לריך לעשות שבוע' אבל אם עד אחד מעיד צפירוש שידוע לו השטר הוא דמי המקח של קורשטיין עשני"ר אז אין לריך ראובן לעשות שבועה ורבי זלמן ורבי מנוח שהעידו צפני הדויינים וטען שאחד מן הדויינים היה שונה לו וכדי לצבר הדבר יחזרו ויעידו צפני צ"ד כשר ואפילו אם נא יעידו אז הדין כדפריש' לעיל צר מעינין השבועה כדפ"ל: נאם הקטן יעקב וויילא:

קסג אנשי אמת רודפי זק המחזיקים בתורת השם והרדים על מלכותו
 אובבים משפט זק ומתעבים חמם ושקר שלמכון יסג' נעלם ק"ק דנורנצערק ופרוהא דהיינו היישובים סביבותים, אנה הפעוע החתום בקלה היריעה מהדוענא נעיציתייכו שסמר שערת ראשו וצברי אחזה פללות על שוד ושבר וחמם וחילול השם המתנהג ומתגלגל עתה צמדינה והמשלה יולא מתחת יד תופשי התורה דהיינו עלמם מקלת רבנים שזכו לשם הם מחשבי' עלמם כתלמיד חכם והעלו על רוחם שיש להם דין ת"ח דמלי למיעבד דינא לנפשיה ואיש לריך לירד לדין עם צעל הבית המתרים כנגדו ורוליס

לקנות אותם לית' זהב וזאבים בעקופים ומחפשים חואנה ועליות להתגולל ולהתנפל על בעלי כיסים לזרם במבחרותם ולהפשיט עורם מעל צמרם ונמצא גם שמים מתחלל בצומתם הרמון עם וכי זו תורה וזו שברה ואני קנא קנאתי על כבוד התורה ולומדיה ולהטמיד העולם על הדיון ועל האמת והשלום ואת הנני גיערתי לבעל ולהפר מחשבותם שלא יפיקו זממם, דאם לא הן לא שבקת חיי לכולהו בעלי כיסים ואני אענה חלקי כאשר קבלתי מרבותי וכאשר צינתי בספר ושמיני אלו אצורי לז' הקרובים אל ה'דקת יעשו אזניכם באפרכסת לשמוע מילולי וינעם לכם ויומתקו צפיתם כדבש, יהשם יתברך יעזור לי ויתן לי כח לעשות חיל וילקח מחשבותי העושה למעשה ויודע מחשבות הוא יודע שלא נכבודי ולא בצביל כבוד אצותי צאתי הלא כל בוונתי להסיר המכשול שלא יבטלו רבים ויתחלל שם שמים מקובלני ממורי מהר"י מילין ז"ל שבזמן הזה לא דייגיני לקנום ליערם זהב מי שמזלזל לרצח מדרבנן והציא ראוייה מספר האגודה שכתב צפרק קמח דחולין ז"ל הואי עבחה ללא סר סכינא כו' כתבו הגאונים דמי' אין ת"ה מקפידו' אך מוחלין, ועוד נראה לי דבטעותונו אין עשה ת"ה שיודע אפילו מסכה כלה ואותו שחוקן ספר האגודה היה קודם הגזירות והיה למדן מופלג וא"ה כתב דזמנו לא דייגיני דינא ת"ה וכ"ש בזמן הזה שבטויה נתמעטו הלצנות והרצה רבנים דאפילו לורתא דשמעתא לא ידעי ואין בידם לא להם ולא שמהל ציתם ריקם מכל עוב יש מהם המחייברים להשתחרר ולהשתמש בכתר הרצנות וכוונתם בצביל כבוד עצמם כדי שישבו צראש וילכו צראש ויש מהם שכוונתם להרצות ממון וכל המדות שמו חכמים שזריך ת"ה להתנהג בו הם אינם נוהגי' באותם המידות ולהנאות עצמם הם מכוונים י"ב מהם שאינם מדקדקים במעשיהם וכני שומענייהו ועל ידם מתחלל שם שמים ופשיעה דאין להם דין ת"ה לא למיעבד דינא לנפשיה ולא לקנום ליערם זהב המזלזל בו ומטעם זה נא נהגינן בשום למדן בזמן הזה דין ת"ה דבהדי הואיל לקיח כרצא וכן היה דן מהר"י כן ז"ל

בנורמנצער"ק וכן היינו דנין אנו והוא הלכה למעשה, ועוד מצוא מהר"י ז"ל ראוייה אמרינן צפרק אחבו נשך ת"ה לא ליכול צנכייחא וכחצו החום' אש"ג דרבינא היה אוכל צנכייחא לא היה מחשב עצמו כת"ה אלמא דרבינ' לא מחזיק עצמו כת"ה וכ"ש אנו דרדקי יתמי דיתמי שאין לנו להחזיק עצמינו כת"ה וכאין אנו נחשבין עוד יש לי להציא ראוייה ממנה"ר מנחם ממיחצור"ק ז"ל כתב צנימוקי' שלו וז"ל מה שכתבו רבותי' כבר נפסק הדיון שכל המצויים ת"ה בספר רבינו משה מיימוני פ"ג בהלכות חובל כו' עד וחייב אחר ליתן לו ליערם זהב ה"מ שמתמיד הכס ידוע שבטעמים בני יוהרא ונעונו שם כההוא עובדא דירושמי דריש לקיב קנסיה לההוא גברא דאפקר צדי' יוסו ציר חנינא שריה ידוע לו דת"ה היה עכ"ל, וצפרק אינו מליאות אמר רב יודא אמר רב בני תלת מילי נהיגי רבנן לשנות דצירוריהו כו' עד אי לא משני אלא צבגי תלת מהדרין ליה אצידה צבטיעה שין ואי משני צמילתא אחריתי לא מהדרין ליה, וכחצו האור זרוב אפילו מי שאינו מדקדק נהפיק חניקו אינו ת"ה ולא מהדרין ניה אצידה צבטיעה שין אנמי' דצבר כל דהו שאינו זכיר צו אין לו דין ת"ה וכ"ש בזמן הזה שאנו רואין צעינינו הרצה שאין נזהרין מגז זה שאין להם דין ת"ה, וכחצו האש"ר"י פ"ק דצ"צ ה' דפטרין ת"ה מן המס היינו דווקא ת"ה שחרתו אומנותו וכחצו היורה דישי ח"ג ירושלמי זקן שנידה לאורך עצמו אפילו כהלכה אינו נידוי וכחצו ראצויה לא ידעני' מאי פירושא דהא מגדין לכבוד הרב ושמה הכי פירושו שנידה כהנכה ומיהו לא נחכוון אלא גניוח שלו שישתכר בהתרת הגזוי הילכך אינו נידוי עכ"ל: ומן היודע ומן המוצן הוא ואין ספיקא דצבר שהרצנים המנדים הצעלי צחים לכבוד עצמם עיקר כיוונתם להוציא מהם ממון וא"כ פשיעה הוא דלא נידוי הוא ואם יש לבעל דין לחלוק ולומר ה' אמרני' פ"ב דר"ה יפתח צדורו כשמואל צדורו יש לי להשיב היינו דווקא שזריך לשמוע לגדול הדור שלא יסרב נגדו על הוראתו ועל תקנתו אצל לא לעניין כבוד תלמידי חכמים

דלא מקרי בעל תשובה שלימה עד לחזיק מנייה
 לעצמו תשובה מעליותו בהנך דמייתי ממלוה
 ריביות ומשחקי בקוביא וכיוצא בו מה לריך
 תו לומר דבהא כל אפי שוין דאזלין בחר רוב
 דיעות ואין דבריו של אחד פסול במקום שיש
 פשיטא ופשיטא דהך עד פסול אפילו במקום
 חד יתא דכיון דרשע דאורייתא הוא כה"ג
 ופסול לעדות אשה אף להחירא בלא הכחשה
 היאך נעמידנו אפילו כנגד גוי אחד במל"ת
 דחיהו כבר לעדות אשה בלא הכחשה ומאי
 נזות שפתים שייך הכא כיון דאינו נאמן להחירא
 בלא הכחשה עכ"ל אינו מצוין דבריו שכחז אי
 הוי בעד פסול מדאורייתא דלא נעמידנו אפילו
 נגד הגוי אחד מל"ת הא אפילו אי הוי פסול
 דאורייתא אפילו הבו לא גרע מגוי דאפי"ג
 דפסול דאורייתא הוא אפי' הכי נאמן לעדות אשה
 כמו גוי במל"ת דלא גרע מגוי מני"ת כמו שכחז
 מהר"ר ישראל י"ן גופיה ועודא דמהר"ם היה
 אותו החיוב מני"ת מדכחז מהר"ם א"ס הודה
 שיקר אז ודאי אין דבריו הראשונים כנוס
 כו' משמע בלא העיד דבריו הראשונים בתורת
 עדות מסתמא היה מסיה לית וא"כ הוי כמו
 גוי ממש ואפילו א"ס נה מוכה מתוך תשובה
 מהר"ם שהיה מני"ת מ"מ מנין שהיה ההיא
 עובדה שהעיד בתורת עדות ונדקדק מדברי
 מהר"ם בהחיר אשת איש נעמא דילמא ההוא
 עובדה במל"ת ולא נדקדק מדיו ועיד אין שייך
 נדקדק מתוך דברי מהר"ם מדאולריך לומר בהא
 כל אפי שוין כו' דילמ' מהר"ם רובה להביא
 ראיה ברורה לדבריי שאין לערער ולפקפק בו
 בלא ירה פתחון פה לצענ דין לחלוק ולגמגם
 דבריו ועוד אי כצירא ליה למהר"ם דאותו
 התועב אינו פסול לעדות אשה מדאורייתא אלא
 מדרבנן א"ס כן הוא כבר נעדות אשה וא"כ
 מנייה למהר"ם דאזלין בחר רוב דיעות דהיינו
 ג' גוים נגד היסודים דילמא הא דאזלין בחר
 רוב דיעות להחיר היינו דייקא היכא שהפסולים
 המתירים פכילייהו כמו האוכרים כגון שני
 גוים אומ' מת וגוי אחד אומר נה מת או צו
 נשים אומ' מת ואשה אחת אומרת לא מת שאותם
 המתירין פסוליהו כמו האוכרי' אבל כגדון

דלא א"ר רב חסדא פ"י אילו מגלחין לנידוי שלנו
 כחופא שלהם דהיינו ז' ימים וצומי התנאים
 היה הנידוי שלהם ל' ימים אלמ' דנחמטע
 כבוד חכמים מימות התנאים עד האמוראים,
 וכל שכן בזמן הזה שנחמטע הכבוד דהא חנו
 כאין נחשבו נגדס: כתב הרמב"ם פרק כ"ד
 דהלכות שופטים וז"ל משרבו צתי דינין שאינם
 הגונים צמטשיהם ואינם חכמים כראוי וצטני
 צינה הסכימו רוב צתי דיני ישראל שלא ירפכו
 אלא צרהייב צרורה ולא איפגמו שער ויפסודי
 חזקתו בעדות אשה וכן צבאר כל הדוים לא
 ידון הדין צסמיכות דעתו ולא צודיעתו כדי
 שלא יאמר כל הדויע לצי נאמן לדבר זה ודעתו
 סומכת על זה עכ"ל, אלמא דחיישיין לקלקל
 הצתי דינים ונצחנה הדין מן דין הכחז בתלמיד
 כ"ש שנצחנה דין זה שג ת"ח דנא דיינין דין
 ת"ח דאנו רואין צציינו שנצעותו הדינין
 יתקלקל המשפט כל איש אל עבר פניו הולך
 ואין אנו יודעים ענ מי נסמוך שאין לני לדין
 דין תלמי' חכמי' כדיני הגמרא מהני עמא
 דלעיל איתצריי נן האי דינא דבזמן הזה אין
 כח לשום רב למעבד דינא לנפשיה לכן א"ס שום
 רב מתנשא לאמר לבה צעלילות דברים על שום
 אדם צמקומכס או צשכונכס ורובה לעשות
 דינא לנפשיה לא תאבו ולא תשמעו אליו ואל
 תיראו ואל תערעו ואז ירך לצבכס מפניו
 והצבוננו על נתיבי' עולם ועמדו מנגד ואל יהו
 נכס דבר זה נמכשל ולפוק' ואני את נפשי
 האלתי, ואח"כ עשו את שלכס הדיקי את הדיק
 למען תשכילו את אשר תעשו: נאכ הקצין
 יעקב וויילא:

קסד גולת הכותרת, יקר ותפארת, אהובי

מהר"ר אליהו י"ן, צעניי ופלא
 הפלא ופלא ולא מלינו למיקס אטעמא דידיה
 כתב וז"ל מדכפל ושיגש מהר"ם לתת טעם אמאי
 נה מהימן בעד אחד הפסול שמעיני דפי"כ כציר'
 ליה דאפי"ג דאותו התועב וכיוצא בו אין פסולים
 מן התורה כבר הוא לעדות אשה להחירא
 דאי ס"ד דרשע הוא מן התורה ופסול לעדות
 אשה אפי' להחיר' א"ס כן מכיון שהוכיח מהר"ם